

HOOFDSTUK 9

Inleiding

* Het negende hoofdstuk is eigenlijk een vervolg op het achtste.

Wij herlezen even **Dan. 8: 27**

Hier wordt een belangrijk element aangegeven namelijk dat Daniël uitgeput en ziek en verbijsterd is, na het gezicht over de ram, de geitenbok, de kleine horen en de gedeeltelijke uitleg die hij van de engel kreeg betreffende de tweeduizend driehonderd avonden en morgens. Het gezicht en de uitleg van hoofdstuk 8 zijn voor Daniël zo groots en indrukwekkend, dat het voor hem te veel is om het te vatten en te verwerken. Van daar mogen wij zeggen dat hoofdstuk acht eigenlijk niet af is. De engel had Daniël nog heel wat te zeggen over het visioen, maar hij was té uitgeput om er verder op door te gaan.

* Ook wij kunnen gelijkaardige situaties meemaken. Wij kunnen uren en dagen doorgaan met de heerlijke waarheden die we in de Bijbel ontdekken, maar er is een grens aan ons bevattingvermogen. Er is tijd nodig om het ontdekte te verwerken en te laten bezinken. Ook in Jezus dagen was dat zo. Op zeker ogenblik moest Jezus tot zijn discipelen zeggen: **Joh. 16: 12** “*Nog veel heb Ik u te zeggen maar gij kunt het thans niet dragen*” De mens heeft zijn beperkingen, Christus wou hen nog veel nieuwe dingen vertellen, maar het vorige hadden zij nog niet verwerkt. Zo was het ook met Daniël, hij had nu eerst behoefte aan rust. Na een bepaalde tijd is hij opnieuw in staat om verdere uitleg en nieuwe inzichten te ontvangen.

1. In het eerste jaar van Darius. Dan 9: 1-3

* Het visioen in Dan. 8 werd gegeven in het derde jaar van Belsazar, de laatste heerser van het Babylonische rijk. Hoofdstuk 9 speelt zich af in het eerste jaar van de regering van Darius, koning van Medo-Perzië.

Het was nu ongeveer zeventig jaren dat Jeruzalem in puin lag en Juda in ballingschap verbleef. De klaagliederen van Jeremia geven ons een beeld van de toestand van Gods volk in de eerste jaren van hun ballingschap in Babel, ook **psalm 137** geeft ons een ontroerd beeld van die periode. Maar aan de het einde van de zeventig jaren waren al veel Israëlieten ingeburgerd vooral onder degenen die daar geboren werden en niet meer dachten aan de terugkeer naar Jeruzalem.

* Hoewel Daniël volledig in beslag genomen werd door zijn hoge functie aan het koninklijk hof, onderzocht hij ijverig de profetieën. De onverwachte inval en overwinning van Kores op het onneembare Babel, was voor Daniël een teken dat de bevrijding van Israël voor de deur stond. Meer dan een eeuw vóór zijn geboorte, werd Kores niet alleen bij naam genoemd in Gods Woord, maar er was ook voorzien hoe hij Babel zou innemen en de weg zou bereiden voor de bevrijding van Gods volk. **Jes. 44: 28; 45: 1-3, 13**

* In deze eerste verzen van hoofdstuk 9 lezen wij dat Daniël ging bidden, smeken en vasten, hij wil zekerheid over het aantal jaren dat Israël in ballingschap zou moeten blijven. Hij onderzocht de geschriften van Jeremia, deze profeet had gezegd dat Israël omwille van zijn halsstarrige ongehoorzaamheid en zijn onwilligheid om zich te bekeren, in ballingschap zou moeten gaan en dat dit 70 jaar zou duren. **Jer. 25: 12; 29: 10** Zij hadden zich echter niet ten volle bekeerd en Daniël was bang dat deze 70 jaren verlengd zouden worden.

2. Gebed van Daniël: Gods directe antwoord. Dan. 9: 4-19

* Ernstig zocht Daniël naar de betekenis van wat hij gezien en gehoord had, hij wil meer inzicht en gaat dus in gebed. Een dergelijk ernstig gebed hebben wij nog maar zelden gelezen. Het is een van de mooiste gebeden in de Bijbel. Terwijl Daniël nog aan het bidden was, kreeg hij al onmiddellijk antwoord. Soms zwijgt God. Maar hoe hij ook op ons gebed reageert, het antwoord is altijd voor ons bestwil. Daniëls gebed draaide niet om zichzelf; de toekomst van Gods volk stond op het spel, dus bad Daniël om goddelijk licht.

* Waarom werd Daniël zeer bemind? **Dan. 9: 23** Hij stond voor God in volkomen afhankelijkheid, hij beleed zijn zonde, hij vereenzelvigde zich met zijn volk als schuldig, voor het grote onheil dat over hen gekomen was. Hij pleitte voor zijn volk, vertrouwde op de profetie van Jeremia en wilde Gods naam en belofte rechtvaardigen.

* Het gebed van Daniël omvat verschillende elementen.

1. Daniël erkent de zonden van zijn volk. **Verzen 4- 6** Hij bevestigt, dat alles wat hen overkomen is, het gevolg is van hun eigen zonden. Hij zoekt geen verontschuldigen om hun gedrag te rechtvaardigen, hij erkent de feiten: het afdwalen van Gods geboden, het niet luisteren naar Gods profeten.
2. Daniël openbaart in zijn gebed een diep en oprecht berouw, hij vraagt om vergeving van de grote schuld en steunt daarbij op de barmhartigheid van God. Hij kent Gods barmhartigheid, zijn goedheid, zijn vergevingsgezindheid en zijn genade en prijst Hem daarvoor. **Verzen 7- 10**
3. Hij vraagt niet naar het waarom van de straf, hij kent de oorzaak. **Verzen 11-15**
4. Hij blijft volhardend aandringen om verhoring van zijn gebed en hij pleit om het beloofde herstel en de heropbouw van Jeruzalem. **Verzen 17-19**

3. De engel Gabriël brengt uitleg. Dan. 9: 20-23

* Deze verzen vertellen ons wat er vervolgens gebeurde. De engel Gabriël, komt naar Daniël, ook in **Dan 8: 16** werd hij naar hem gestuurd. Nu komt hij zijn taak verder zetten, hij legt dat deel van het visioen uit dat nog onbekend was: de 2300 dagen van **Dan. 8: 14** De engel zegt: Nu ben ik gekomen om u een klaar inzicht te geven, hij verklaart waarom er een periode van de 2300 jaren moet verstrijken.

* 1. “Zeventig weken zijn bepaald over uw volk”. **Dan. 9: 24** Hoewel het Hebreeuwse woord “Chatak” is vertaald met “bepaald of vastgesteld” stamt dit woord af van het Hebreeuwse woord voor afsnijden.

Wij stellen ons de vraag waarvan worden de 70 weken afgesneden of bepaald voor zijn volk? Kennelijk van een langere tijdsperiode: namelijk de (2300 dagen) jaren van **Dan. 8: 14**. Zeventig weken zijn, 490 dagen of 490 jaar volgens het dag / jaarprincipe. **Num. 14: 34; Ezech. 4: 5,6**

2. 490 jaar, van de 2300 jaar zijn bepaald voor het joodse volk.
3. Deze periode zal het einde van de zonde en de verzoening voor het kwade meemaken en een voorbode zijn het goede nieuws van de gerechtigheid.
4. Deze periode zal ook leiden tot een hoogtepunt van de verlossingsgeschiedenis: de gezalfde zal verschijnen en worden vermoord. **Dan. 9: 26**

* **Dan. 9: 24** geeft een algemeen beeld van de 70 weken. In **Dan. 9: 25- 27** krijgen wij meer details, de periode van 490 jaar is onderverdeeld in drie periodes, 7 weken, 62 weken en

1 week. Dit wil zeggen dat er zich in deze periode gebeurtenissen zullen afspelen die samen 70 weken of 490 jaar zullen duren.

4. Wanneer begint die belangrijke profetische tijdsperiode?

* **Dan. 9: 25** Vanaf het ogenblik waarop het woord is uitgegaan dat Jeruzalem hersteld en herbouwd zal worden tot het tijdstip waarop een gezalfde vorst verschijnt, zullen 7 weken verstrijken en het herstel en de wederopbouw van de stad... zal 62 weken blijven. Deze 69 weken kunnen geen letterlijke 483 dagen zijn, want de gezalfde Jezus kwam niet na 483 dagen, nog een bewijs, dat die periode geen dagen maar jaren zijn.

* Die periode begint op het tijdstip dat het bevel werd uitgevaardigd om Jeruzalem te herbouwen, in 457 v. Chr. **Ezra 7: 7, 8** Koning Artahsastra, ook Ahaveros of Artaxerxes genoemd was de koning van Medo-Perzië die het bevel gaf in het zevende jaar van zijn regering. (vers 7) Dat was 457 jaar voor Chr. en na 69 weken of 483 jaar later, komen wij in het jaar 27 na Chr. toen Jezus werd gedoopt en zijn Messiaanse werk begon.

5. Gebeurtenissen tijdens de 70 weken of 490 jaar

* Laten wij eens terug keren naar de 70 weken. Deze periode was in drie tijdsindelingen verdeeld.

De eerste, de 7weken of 49 jaar waren bestemd voor de herbouw van Jeruzalem en de tempel. Vanaf het bevel van Artaxerxes in 457 v. Chr. begonnen de Joden Jeruzalem weer op te bouwen. De tempel werd 49 jaar later voltooid in 408 voor Chr.

De tweede periode, 62 weken krijgen de joden de tijd om zich voor te bereiden op de komst van de Messias. Na die 62 weken, 434 jaar later dus verschijnt de Messias dat brengt ons in het jaar 27 na Chr. Toen werd Jezus in de Jordaan gedoopt en ontving Hij de zalving van de heilige Geest, en begon Hij zijn openbaar werk. **Jes. 11: 2; Math. 3: 16, 17**

De derde periode, de laatste week (zeven jaar) is gewijd aan het sluiten van het verbond door de gezalfde. **Vers 27** In het midden van de week deed Hij slachtoffer en spijsoffer ophouden. Hij offerde zichzelf als het ultieme offer aan het kruis. Wanneer Jezus stierf werd het binnenste voorhangsel van de tempel van bovenuit naar beneden doormidden gescheurd. **Math. 27: 51** Vanaf dat ogenblik hadden de offeranden in de aardse tempel geen betekenis meer.

* Dat is belangrijk. Waarom? De tempel was de plaats waar God op een zinnebeeldige manier woonde. Achter dit gordijn mocht geen mens komen tenzij de hogepriester éénmaal per jaar. Nu dit voorhangsel scheurt betekent dit dat God die aardse woonplaats heeft verlaten. De aardse dienst in de tempel heeft zijn einde bereikt. Het ware Lam, het volmaakte offer werd gebracht "Jezus Christus de gezalfde. Nu hoeft God Zich niet langer van de tempeldienst te bedienen. Enkele jaren later werd de tempel verwoest en sindsdien is er geen tempeldienst meer geweest.

De kern van de 490 jaar => Jezus Christus

* Gebaseerd op de uitleg van de engel **Dan. 9: 24-27** hebben wij drie belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis van Gods volk:

- De wederopbouw van Jeruzalem na de Babylonische ballingschap
- De Messias die zijn werk begint
- Zijn dood aan het kruis.

*Jezus' bestaan op aarde bracht een ommekeer in de geschiedenis, zoals de profetie had voorgezegd. **Dan . 9: 27**

De basis van de profetie van 70 weken ligt dus in Christus en omdat die profetie onderdeel is van de profetie van de 2300 dagen (jaren), is ook deze bredere profetie gebaseerd op het verlossingswerk Jezus.

* De leiders en het merendeel van het volk Israël hebben jammer genoeg hun Here of Messias niet aangenomen. Doch Gods verbond met zijn volk eindigde niet met de dood van Christus in het jaar 31 na Christus. De joodse leiders kregen nog 3,5 jaar uitstel, gedurende die tijd bleven de apostelen prediken in Jeruzalem en konden de Israëlieten, Christus als hun Messias aanvaarden. Zo komen wij in het jaar 34 na Christus. Stefanus wordt gestenigd en vanaf dat ogenblik worden alle Christenen verdreven uit Jeruzalem.

Paulus bekeerde zich en kreeg de opdracht het evangelie aan de heidenen te brengen en van dan af kreeg de profetie een wereldwijde dementie.

* Christus maakte een nieuw verbond met zijn volgelingen. **Luc. 22: 20** Voortaan zou de strijd tussen goed en kwaad niet meer zijn middelpunt hebben rondom het oude Jeruzalem, de nakomelingen van Jacob en het aardse heiligdom.

De strijd tussen goed en kwaad zou zich voortaan afspelen rondom de christenen: Gods nieuwe Israël. **Gal. 3: 14; 26- 29**

De dienst in het aardse heiligdom is voorbij.

Christus is ten hemel gevaren en zijn werk in het hemelse heiligdom vangt aan.

6. De verdere verklaring van de 2300 dagen.

* Als gebleken is dat het eerste gedeelte van de profetie verlopen is zoals voorspeld was, mogen we er zeker van zijn dat ook het volgende gedeelte van de profetie zal verlopen zoals voorspeld was.

Even verduidelijken, van het geheel van de 2300 jaren zijn nu reeds 70 weken of 490 jaren voorbij. (bestemd voor het joodse volk) Dat brengt ons in het jaar 34 na Christus, vanaf dan breekt een lange periode aan.

Deze periode is gegeven om aan de gehele wereld het evangelie te prediken en om de mensen ertoe te brengen Jezus als hun verlosser aan te nemen.

Gebeurtenissen tijdens deze periode:

- De apostelen verspreiden het evangelie van Christus, de gemeente van Christus groeide sterk.
- Zware vervolgingen richtten zich tegen de volgelingen van Christus.
- Opkomst van het pausdom. In Rome groeide de macht van de paus naast en onder de macht van de keizer.
- In 538 trad het decreet van keizer Justinianus in werking, daar begon de heerschappij van de kleine hoorn. (deze zou 1260 jaar duren.)
- De wereldlijke en geestelijke macht verenigden zich. En het pausdom had eeuwen lang de opperheerschappij over de volkeren van Europa.
- De politieke macht van het pausdom werd gebroken in het jaar 1798 n. Chr. toen de paus gevangen genomen werd en Rome door Napoleon werd uitgeroepen tot een republiek. Voor meer details herlees de blz. 32- 35
- De geestelijke macht van Rome blijft bestaan tot het einde der tijden.

7. Het eindpunt van de profetie brengt ons in 1844

* De 2300 jaren lopen vanaf 457 v. Chr. tot 1844 na Chr. Even verduidelijken: de zeventig weken begonnen in 457 v. Chr. Daaruit volgt dat ook de langer periode vanaf dat punt moet worden gerekend. Daarmee is de sleutel gegeven om ook het eindpunt van de 2300 jaar te berekenen.

De 490 jaren eindigen in 34 n. Chr. Als we nu 490 van de 2300 jaren “afsnijden” houden we 1810 jaar over. Vanaf het jaar 34 moeten wij dus 1810 jaar de toekomst in. Zo belanden wij in het jaar 1844.

Wat gebeurde er in 1844?

*. Niets uit de geschiedenis boeken dringt zich aan ons op. In Dan. 7 en 8 zegt God, dat na die lange periode van zijn lankmoedigheid naar de mens toe, de vierschaar (het gerecht) zich zal zetten en de boeken zullen geopend worden. Dan . 7: 10 Er heeft dus een zitting plaats van het hemelse gerecht. Gedurende de periode van de 2300 jaar vóór het oordeel begint verdraagt God al de ongerechtigheid van de mensen. Na die periode, zegt Hij zal Ik de boeken in de hemel openen en het oordeel beginnen.

* In **Dan 8: 14** stond dat *“het heiligdom in rechten staat hersteld zou worden.”* Zoals wij weten verwijst deze profetie naar het heiligdom... *“dat de Here opgericht heeft, en niet een mens”* **Hebr. 8: 2** Het gaat dus om het heiligdom in de hemel waar Jezus zijn dienst als Hogepriester verricht.

* 1844 is dus de datum waarop in de hemel het herstel van het heiligdom begon. Daarom staat er ook niets van in de geschiedenis boeken. Het hogepriesterlijke werk van Christus werd in de middeleeuwen verduisterd, onder andere door priesters die de prediking van het evangelie veronachtzaamden en de gelovigen belastten met de zware druk van oorbiecht en boetedoening. Toen Luther omstreeks 1517 ontdekte dat de verzoening komt door de genade van God en ons door ons geloof in Christus wordt gegeven, begon de duisternis die rondom het hemelse werk van Jezus Christus lag, iets op te trekken. **Efz. 2: 8, 9; Rom. 6:23**

* Alle christenen geloven in de historische Jezus en zijn lijden en dood aan het kruis. Velen geloven ook dat Christus zal terugkomen op de wolken dus hemels. Maar slecht weinigen weten wat Christus nu doet, dat hij sinds 1844 een zeer speciaal werk verricht ten behoeve van zijn volk. De laatste fase van zijn dienstwerk als onze hemelse Hogepriester is toen begonnen. En iedereen zou toch eigenlijk moeten horen wat de Schrift over het huidige werk van Jezus Christus te zeggen heeft.

Het Heiligdom en de oordeelsdag.

* Deze fase werd door Daniël beschreven in hoofdstuk 7, de verzen 9-14 In dat visioen *“ zette de Oude van dagen Zich neder... en met de wolken des hemels kwam iemand gelijk een menszoon en begaf Zich tot de Oude van dagen”* De oude van dagen is God de Vader en de menszoon is niemand anders dan Jezus Christus.

Jezus beweegt zich op de wolken van één plaats, naar een andere plaats, tijdens het oordeel. Dat Jezus zich toen verplaatste is niet uniek, zo verplaatste Hij zich van de hemel naar de aarde, om hier op aarde voor ons te sterven. En Hij zal zich nog eens verplaatsen van de

hemel naar de aarde bij zijn wederkomst om ons op te halen. Zo verplaatste Hij zich in 1844 aan het einde van de 2300 jaren naar een ander deel van de hemel. Die verplaatsing hangt samen met een belangrijke verschuiving in het werk dat Hij voor zijn volk verricht. Als wij de symbolische taak van de aardse hogepriester bekijken, mogen wij zeggen dat Jezus in 1844 van het Heilige naar het Heilige der Heiligen is gegaan.

* Het oordeel dat beschreven wordt in Dan . 7 valt samen met de reiniging en het herstel van het heiligdom in **Dan. 8: 14**

Deze reiniging – oordeel – of herstel gaat vooraf aan de wederkomst van Christus. Deze oordeelstijd is tevens de tijd waarin God zijn laatste genade boodschap tot de mensen richt, het ware eeuwige evangelie moet aan de gehele wereld worden gepredikt. Het is net zoals in de tijd van Noach, alle mensen zullen een keuze maken, vóór of tegen Christus.

*In Opb. **14: 6, 7** schrijft Johannes: “*En ik zag een andere engel vliegen in het midden van de hemel en hij had een eeuwig evangelie om dat te verkondigen aan hen die op de aarde gezeten zijn...; en hij zeide met luider stem: vreest God en geeft Hem eer, want de ure van zijn oordeel is gekomen*”. Aangezien het evangelie gepredikt wordt nadat het uur van het oordeel is gekomen, moet het oordeel plaats vinden voordat de prediking van het evangelie gestopt wordt. Het oordeel begint dus vóór de wederkomst.

Er zijn verschillende fasen van het oordeel.

* Om misverstanden te voorkomen moeten wij ons realiseren dat de Bijbel op verschillende manieren over het oordeel spreekt.

Soms wordt het voorgesteld als één ondeelbaar werk van God:

“*Want God zal elke daad doen komen in het gericht over al het verborgene, hetzij goed, hetzij kwaad*”. **Pred. 12: 14**

“*Omdat Hij een dag heeft bepaald waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen*”
Hand. 17: 31

“*Want wij zullen allen gesteld worden voor de rechterstoel Gods*”. **Rom. 14: 10- 12**

Maar naast deze algemene verwijzingen onderscheidt de Schrift ook verschillende afzonderlijke fasen.

Eén fase gaat aan de wederkomst van Christus vooraf, één fase valt samen met de wederkomst en drie fasen komen eraan.

1. Het oordeel vóór de wederkomst:

De Mensenzoon nadert tot de oude van dagen, **Dan. 7: 9-14, 26, 27** Wij zien hier niet alleen een rechtspraak in de hemel, maar zij vindt plaats voor een menigte hemelse wezens.

“duizend maal duizenden” is een manier om een ontelbare menigte weer te geven. De boeken worden onderzocht. **Dan. 7: 10**

Jezus, onze hemelse Hogepriester reinigt het hemelse heiligdom, het wordt weer in ere hersteld. **Dan. 8: 14**

2. Het oordeel dat samenvalt met de wederkomst:

De Zoon des Mensen scheidt de schapen van de bokken, en de rechtvaardigen ontvangen (erven) het hemelse koninkrijk. **Math. 25: 31- 46; Opb. 22: 12**

3. Het oordeel na de wederkomst:

a. Tijdens de “duizend jaren” krijgen de heiligen inzicht in de “boeken” waarop het oordeel is gebaseerd. **Opb. 20: 4; 1 Kor. 6: 2, 3**

b. Aan het einde van de duizend jaren wordt aan de goddelozen hun uiteindelijke straf bekend gemaakt. **Opb. 20: 12**

c. Na de uitspraak wordt het vonnis voltrokken, de goddelozen en de dood worden in de poel des vuur geworpen **Opb. 20:13- 15**

Dag van oordeel - dag van verzoening

* Verduidelijking: De fase die in 1844 is begonnen is het onderzoekende oordeel ofwel het oordeel dat aan de wederkomst voorafgaat. In Dan. 8 ontdekten wij dat de reiniging van het oudtestamentische heiligdom plaatsvond op de grote verzoendag en dat die dag het karakter droeg van oordeelsdag. De link met ons huidig onderwerp is duidelijk. De oordeelsdag welke in 1844 begon, is als het ware het begin van de hemelse Grote verzoendag.

Dat inzicht is van onschatbare waarde!

* Gods voornaamste doel in deze eerste fase van het oordeel is dus niet veroordeling maar vrijspraak! Door het heiligdom te reinigen wil God de zonde zó grondig verdelgen dat er nooit meer aan gedacht zal worden. De zonde scheidt ons van God. **Jes. 59: 2** De vergeving bewerkstelligt verzoening “her-één-iging” met God.

* De “boeken” worden niet onderzocht om te onthullen wie er heeft gefaald, maar om duidelijk te maken wie er heeft volhard. **Opb. 14: 12**

Het afschuwelijke oordeel aan het einde van de duizend jaren, eindigt met de eeuwige dood van de goddelozen.

Maar het onderzoekende oordeel dat in 1844 is begonnen en waarvan de Grote verzoendag een zinnebeeld is, eindigt met het aangrijpende werk van onze hemelse Hogepriester om verzoening over ons te doen en ons voor altijd te heiligen en te reinigen van alle zonden. (Vergelijk met de dienst in het aardse heiligdom. **Lev. 16: 30- 33**)

Als dit werk is afgesloten, komt Jezus terug om zijn heiligen, zijn “bruid” op te halen en ze eeuwig leven te schenken. **1Thes 4: 13- 18; Opb. 19: 7- 9**

Verzoening is meer dan het kruis alleen.

* Het kan zijn dat we nooit het onderzoekende oordeel hebben gezien als een onderdeel van de totale verzoening of hereniging met God. Uit de dienst in het aardse heiligdom weten wij echter dat het vergoten bloed ook moest worden geplengd, en dat de uiteindelijke verzoening (uitdelging van zonde) plaatsvond wanneer de priester éénmaal per jaar een gedeelte van het bloed naar het Heilige der Heiligen bracht. Alle schuld van iedere Israëliet, die zijn zonden had beleden werd volledig uitgedelgd en Gods volk stond rein voor zijn God. Ook David smeekte om deze totale reiniging en hereniging met God. **Ps. 51: 1- 6; 12- 15**

* De hereniging van God en mens omvat meer dan de dood van Jezus Christus. Hij is immers ook uit de dood opgewekt om onze rechtvaardiging. **Rom. 4: 25** Hij pleit voor ons. **Hebr. 7: 25** Dat wil zeggen, dat Jezus er nog steeds naar verlangt om de belofte van het nieuwe verbond ook in ons leven te laten zegevieren. De verzoening is als het ware Gods volledige herenigingsplan met de mens. Daartoe behoren zowel het kruis als het hoge priesterlijk werk van Christus en dus ook het onderzoekende oordeel dat in 1844 is begonnen.

* Vóór dat Christus deze wereld verliet gaf Hij nog een andere belofte, Hij beloofde de H. Geest. Joh. 16: 5: 11 God aanvaardt ons zoals wij zijn, maar vervolgens laat Hij ons niet zoals wij zijn. Ook de heiliging (verandering) behoort tot de weg van de verzoening.